

Déli Hírlap

24

GAZDASÁGPOLITIKAI
NAPILAP

FELVÉDELMEZTŐ:
VUCHETICH ENDRE DR.

Előfizetési árak: Temesvári és vidéki háború kifizetés
havi 60 lei, negyedévre 160 lei, félre 300 lei, egész évre
600 lei. — Káliföldön havi 90 lei, negyedévre 230 lei,
félre 450 lei, egész évre 900 lei, postai kifizetési egység.
Állami kifizetést és nyugdíjokat 20% kedvezményt élveznek.

1928 / PÉNTEK / SZEPTEMBER 21

ÁRA 4 LEI / BUKARESTBEN 5 LEI

TIMIȘOARA, IV. ÉVF. / 220 SZÁM

Az államellenes tüzoltás

Írta: VUCHETICH ENDRE dr.

Temesvár, szept. 20.

Idegesség lett urrá a temesvári városi lelkeken. A jó Isten lenne a megmondhatója, hogy miért. Ha nem hallottuk volna éppen a napokban — a magyar színház ügyével kapcsolatban — erősen kihangsúlyozni, hogy mi sem áll távolabb a várostól, mint a politika, még azt hihetnők, hogy talán bizony a politika szerencsekerekének forgandósága okozza ezt az idegességet. Mert hiszen nem zörög a haraszt, ha nem fu a szél. A kormányválságról a cáfolatok ellenére mindinkább erősödő hírek az idegekre mehetnek. Az idegek pedig reagálnak ezekre a hírekre a városházán is. Tudják és tudjuk mi is, hogy

Romániában a kormányváltozás nemesak új miniszterek kinevezését jelenti. Így aztán akarva-nem-akarva a városok közigazgatása mégis csak belesodródik a politika áradatába.

Nem tudjuk, ez-e az oka, vagy más — hiszen a színházügyre sem mondtuk, hogy csak politika — de bizonyos idegességre valló tüneteket vélünk felfedezhetni. Megirtuk például, hogy a városi állandó választmány legutóbb tartott ülésén kimondotta, hogy fegyelmi vizsgálatot indít Vidrighin Sztán volt főpolgármester, a temesvári vízi művek igazgatója ellen, mert mint az önkéntes tüzoltótestület elnöke nem hajlandó a — szerintünk alaptalan és jogtalan — felosztatás után a tüzoltóság vagyonaát átadni a városnak és különben is mint városi tisztviselő köteles lett volna ezt a tiszteletbeli tisztséget bejelenteni, ezt pedig állítólag elmulasztotta.

Valahogyan nagyon kényes helyzetben vagyunk, amikor Vidrighin Sztánt védelmünkbe akarjuk venni. Kényes a helyzetünk, mert kisebbségi lap vagyunk és

esetleges védelmünk a nacionalista sajtó szemében csak árthat neki. Másrészt — nincs ezen mit tagadni — nem is nagyon szívünk szerint való lenne ez a védelem.

Mert emlékezünk rá, hogy Vidrighin Sztán volt az, aki az imperium átvétele után mint Timișoara első polgármestere — nem nagyon kiméletesen —

rendezője volt magyar véreink kintasításának és azokban a nehéz napokban sok keserű könnynek volt okozója. Nem kutatjuk, felsőbb rendeletre tette-e, amit tett, vagy saját iniciatívájából, aminthogy az ókori hadvezérek sem voltak tekintettel, vajjon a rossz hír hozója kinek a parancsából cselekedett.

Nem rekriminálni akarunk, nem bántani, sem régi sebeket felszaggatni. Emberi érzéseket nyilvánítunk. Nem a bosszu és engesztelhetetlenség érzéseit szítjuk. Olyan az, mint a harcoss sebe, mely begyógyult, de az időjárás szeszélyessége szerint évek múltával is újra meg újra sajogni kezd. Hát nekünk is olyan sajtó sebünk sok egyéb mellett a csaknem tíz év előtti kintasítások rendszere. Ezért nem szívügyünk nekünk Vidrighin esetleg védelembe venni. Nem is tesszük, mert az ő erélyes és céltudatos egyénisége tudja, hogy milyen uton járhat. Mostani fegyelmi ügyével is csak mint tünettel foglalkozunk.

Mert mi történt? A temesvári önkéntes tüzoltóság Vidrighin meg első polgármestersége idején elnökévé választotta és — az újságíró emlékezőtehetsége kellemetlen valami — ezt a körülményt ő annak idején be is jelentette.

Tudomásul is vették és csaknem tíz esztendőn keresztül nem is volt baj. Tudott róla mindenki és tudott róla a város mostani vezetősége is, az állandó választmány is, mert hiszen a felosztató végzést neki kézbesítették, a felosztatás végrehajtásáról és — ami ugylátzik az egész ügyben a legfontosabb — a vagyoni átadásáról többször is tárgyaltak vele. Tehát tudtak elnökségéről és azt ők is tudomásul vették.

A tüzoltóság vagyona. Itt érkezünk el ahhoz a ponthoz, amelynél Vidrighin és az ő személyén keresztül a temesvári tüzoltóságot kötelességünk védelmünkbe venni. Nem is kisebbségi ügyről van szó, hanem a temesvári polgárság együttes érdekéről. Az önkéntes tüzoltóság a temesvári polgárság organizmusának egyik része és büszkén valljuk annak akkor is, ha bukaresti lapok még százszor ne-

vezik is bandának. És akkor is, ha a felosztatási határozat burkoltan államellenes működés vádjával illeti is. Ez a punctum saliens. Kontradiktórius eljárással a független bíróság állapítsa meg az igazságot.

Allapítsa meg, hogy az önkéntes tüzoltóság által az égő színház lángjaira bocsátott vizsugár államellenes volt-e, államellenesség-e, hogy emberek minden ellenzolgáltatás nélkül, teljesen önzetlenül feláldozzák nyugalmaikat és veszélyeztetik testi épségüket?

Ha igen, akkor államellenes az is, hogy a veszélyben forgó magyarul vagy németül mer segítségért kiáltani.

Kitesszük magunkat ezen vád veszélyének és magyarul kiáltunk segítségért, mert jogtalan ezen emberbaráti intézmény felosztatása és jogtalan a követelés, mely vagyona akarja rátenni a kezét. És jogtalan a fegyelmi a testület elnöke ellen, mert csak a polgárság akaratának a végrehajtója és a tüzoltótestület becsületének a védője, amikor a vagyoni átadásának és a felosztatás tudomásulvételének megtagadásával a bíróság ítélezéséig tiltakozik az államellenesség vádjá ellen. Ezt a városházán is megérthetnék. Akkor talán nem is komplikálnák az ügyet erőszakolt fegyelmekkel. Fegyelmükkel, amelyeknek semmi célja és értelme. Ijesztés és fenyegetés jellegével bírnak, pedig a tüzoltóság vagyona, mely a polgárság vagyona, csak erőszakkal lehet elvenni. De akkor a jövőben meggondolja, hogy fentartása-e az önkéntes mentőtársulatot is. Talán fenn azt is a város.

FANTASZTIKUS ÖSSZEESKÜVÉS
SI HIR. Berlinből jelentik: A Vorwärts legújabb száma fantasztikus hírrel lepi meg olvasóit. A lap ugyanis azt írja, hogy Németországban nagyszabású összeesküvést fedeztek fel, amelynek célja Bajorországot, Ausztriát és Magyarországot önálló császársággá alakítani. A trónra egy Wittelsbach hereget ültetnének. A lap szerint az összeesküvés között szerepel Albrecht bajor hereg is.

MÉG MINDIG KORMÁNYT BUKATNAK. Bukarestből jelentik: A nemzetj parasztpárt elnöksége kommunikációt adott közre, amely szerint megválták a politikai helyzetet és új konstatálták a kormány balsikerét különösen ügyében. Megállapította a párt az is, hogy a liberális abszolutizmus kormányzati rendszere tartózatlan helyzetet teremtett az országban. Ezért a párt folytatni fogja a kormány megbuktatására irányuló tevékenységét és legközelebbi nagygyűlést tartja. Elhatározták ezenkívül, hogy új üléseket tartanak, mint a Bácskában, valamint Beszarábiában és Bukovinában. Az üléseket tartanak a nép felvilágosítása céljából.

A PANAMA POLITIKAI RÉSZE. Bukarestből jelentik: Brătianu Vintimiszterelnök tegnap este Duca, Căzărescu és Lepădatu miniszterekkel tárgyalásoskodott. Néhány nap előtt ugyanaz az a hír látott napvilágot, hogy Popescu Stelian igazságügyminiszter a miniszterelnök hazaérkezése után tisztázni akarja a petroleumpanama politikai részét. Tegnap délután ezzel kapcsolatban az a hír terjedt el, hogy Brătianu Vintila nem is akar Popescu Stelianal tárgyalni és ezt minisztertanácsai előtt ki is jelentette. Ennek nyomán már határozott formában beszéltek, hogy az igazságügyminiszter lemondott. A hírt fentartással kell fogadni.

A MA LECAFOLJA A TEGNAPOT. Bukarestből jelentik: A román delegáció berlini utazását végleg pénteken tüzték ki. A delegáció magával viszi a kormány ellenjavaslatait és ha azok sikeresül keresztülvinni, úgy a delegáció felhatalmazása van az egyezmény aláírására is. Érdekes, hogy a kormánykörökből eddig azt a hírt terjesztették, hogy a megegyezés megvan csak az aláírás van hátra. És most mégis ellenjavaslatok? Furesa megegyezés lehetett.

SZABADLABRA HELYEZIK A PETROLEUMOS KÉPVISELŐKET? Bukarestből jelentik: Az ilfovi törvényesek tegnap tárgyalta a petroleumpanama gyanúsítottai második csoportjának vizsgálati fogsága ellen adott felelősséget. A védők hangozták, hogy a vád bosszu műve. Értekezésük szerint a vizsgálat befejezéséhez közeledik és rövid időn belül sor kerül a vádirat megszerkesztésére. Azt hiszik, hogy október elején szabadlabrára helyezik a képviselővádlottakat, hogy résztvehessenek a parlamenti értekezési tárgyalásokon.

Tizennégy éves gyilkos cigányleány kedvese unszolására megfojtotta egyesítendő gyermekeit

Szabadka, szept. 19.

Fiatal tizenöt éves cigányleány áll a bíróság előtt. Súlyos bűn terheli lelkét: megfojtotta egyesítendő gyermekeit. Tizennégy éves korában már anya volt és gyerekeinek apja a lány mostohaapja. Gyorsan peregnék a kérdések és gyorsan pattognak rá a vádak. Az elnök ismerteti a vádat és megkérdezi tőle, hogy bűnösnek érzi-e magát?

— Nem érzem magam bűnösnek. Az igaz, hogy én öltem meg a kisfiút, de nem tettem volna meg, ha nem tanított volna rá a Bandi.

— Ki az a Bandi?

— A Dimovics Stévo, akit úgy hívnak, hogy Bandi.

— Ki az apja a gyereknek?

— A mostohaapám.

— Van férje?

— Van a Stévo, a Bandi, de nem vagyunk megesküdve, csak úgy élek vele. Azt mondta, hogy csak akkor él velem, mint az uram, ha agyonfújtom a kisgyereket.

— És miért mondta ezt?

— Mert a gyerek nem tőle való volt. Rábészelt, telebeszélte a fejemet, hogy fujsam meg a kisgyereket és azt mondta, hogy úgy fujsam meg, hogy az orrát meg a száját fogjam be és addig ne érzem el, míg meg nem hal.

— Szerette maga a kisgyereket?

— Szerettem.

— Hát akkor, hogy tehette meg azt, hogy a saját kezével fojtotta meg?

— Nagy késsel jött rám a Bandi és azt mondta, hogy belém szur a nagy késsel, ha nem teszem meg.

— Attól félt, hogy megöli magát?

— Igen, nem is egyszer mutatta a nagy kést és mondta, hogy megöl, ha nem teszem. Ugy mondta nekem, hogy vigyem a gyereket magammal, amikor a piaera megyek koldulni és visszajövet az uton fojtsam meg. A jobb karomon levő kis Péterkének a bal kezemmel befogtam az orrát és a száját és sokáig tartottam.

— Meddig tarthatta?

— Nem tudom biztosan. Lehet, hogy egy óra hosszáig. Addig tartottam a száját meg az orrát, amíg meg nem halt.

— Miből tudta meg, hogy meghalt?

— Odatettem a kezemet a szívére és néztem, hogy dobog-e. Nem dobogott. A gyerek halva volt. Amikor meg volt halva, rongyokba csavartam és a kötényemben vittem tovább.

— Hova vitte a holttestet?

Nagybátyámhoz Lakatos Dávidhoz, aki mikor megtudta, hogy mi van nálam, azonnal elvitt a csendőrközhöz.

A vádlott után egy alacsony termetű sötét nézésű, villogó szemű cigányfiú, Dimovics-Bandi Stévo lépett a terembe, aki mint tanu volt beidézve. Rendkívül idegesen áll meg a bírói emelvény előtt és láthatóan zavarja az a tudat, hogy a hátamegett ül a felesége. Az elnök figyelmeztette, hogy mint tanu van beidézve és az igazat kell vallania.

Az elnök: Tudta maga, hogy a leánynak gyermeke van?

A tanu: Igen tudtam és azt is tudtam, hogy kitől van.

Az elnök: No és szerette maga ezt a gyereket?

A tanu: Nagyon szerettem. Jobban szerettem, mint a két szemem világát.

Az elnök: Hogy lehet, hogy maga a más gyereket úgy szereti?

A tanu: Ha a tehenet szeretik, szeretik a bornyát is.

Ezután a tanu bőbeszédűséggel és ideges hadarással folytonosan arról beszél, hogy mennyire szerette a gyereket és amikor az elnök közli vele, hogy a leány szerint ő beszélt rá, hogy a kis gyereket ölje meg, esküdjön, fogadozik, hogy ő ezt nem tette. Állandóan azt hangsúlyozza, hogy ha a saját gyereke lett volna, sem szerette volna jobban.

rette volna jobban.

Az elnök szembesíti a vádlottat a tanuval. A leány heves gesztusokkal éles hangon, de nyugodtan és öntudatosan mondja szemébe a tanunak, hogy ő követelte tőle, fojtsa meg a kisgyereket. Egy darabig magyarul beszél a vádlott, majd cigány nyelvre fordítja a beszédet és csak úgy vagdossa a szavakat a tanu fejéhez. Ez szintén cigányul válaszol és mindenképpen tiltakozik a vád ellen.

A bíróság előtti cigány-perpatvarnak az ügyész vetett véget és indítványozta, hogy gyilkosságra való felbujtás miatt tartóztassák le. A bíróság a tanuként beidézett Dimovics ellen erendelte a vizsgálati fogságot.

A háziur követelése a lakók önálló jövedelemmel bíró családtagjai után

Temesvár, szept. 20.

Gyakran előfordul, hogy a háztulajdonos a lakóval, illetve a családfővel közös lakásban élő és önálló jövedelemmel bíró hozzátartozótól, a lakó fiától, vagy vejétől, a lakbérleti törvényben előírt százalékos részesedést követeli a lakbérten felül. Ugy a háztulajdonos, mint a lakók érdekében felvilágosításért fordultunk illetékes helyre, ahol a következő magyarázatot nyertük:

Az 1927. évi lakbérleti törvény 16. szakasza kimondja, hogy a háztulajdonos a lakóval szemben a felnőtt és önálló jövedelemmel bíró családtagok után követelheti a törvényben előírt százalékos részesedést. Ez alól csak azok a felnőtt családtagok képeznek kivételt, akik nyugdíjasok, vagy állami tisztviselők. A törvény azonban azt is előírja, hogy ezeket a kérelmeket a törvény kihirdetésétől

számított hatvan nap alatt kell a temesvári tábla mellett létesített lakásbizottságtól kérni. Tehát 1927-ben, tekintettel arra, hogy a törvényt május elsején hirdették ki, augusztus elsején, az idén pedig július huszonnyolcadikán járt le az említett hatvan nap. Ha a háztulajdonos elmulasztotta a törvényben előírt hatvan napon belül ezt a kérelmet benyújtani, úgy a követelésével már elkészt, annál is inkább, mert az ügy nem a rendes bírósághoz, hanem a lakásbizottsághoz tartozik.

Szükségesnek tartottuk ezt a felvilágosítást nyilvánosságra hozni, mert a kérdés nem állott tisztán az érdekeltek előtt. Tény az, hogyha a háztulajdonos a törvényes hatvan napon belül elmulasztotta igényét bejelenteni, úgy a lakó most nem tartozik felnőtt és önálló jövedelemmel bíró családtagjai után a százalékos részesedést megfizetni.

Saját fiát lőtte le véletlenségből egy gazdálkodó a szőlőtőlva helyett

Belgrád, szept. 19.

Mitrovics Pánta kispopovicsi gazdálkodó észrevette, hogy éjszánkint tolvajok megdézsmálják szőlőjét. Ezért elhatározta, hogy töltött fegyverrel fog őrt állani és az első gyanus alakot, akit lát, nyomban lelövi. A gazdálkodó Bogoszava nevű fia mozdonyvezető volt és miután szabadságot kapott, megakartá lepni szüleit. Éjjel érkezett a községbe és nyomban elindult a szőlőbe. Az öreg Mitrovics töltött fegyverrel állt őrt kisbirtoka előtt. Amikor a fia odaért, nyomban meglátta a csendben üldögélő öregembert, de nem szólt semmit, mert meg akarta lepni édesapját. A következő pillanatban a gazdálkodó is észrevette a vaksötétben egy ember alakjának körvonalait és abban a hitben, hogy a tolvajjal áll szemközt, anélkül, hogy egyetlen szót szólt volna, felemelte fegyverét és gyors egymásutánba két lövést tett a sötétségben, abba az irányba, amelyben az

alakot látta. Nyomban a lövések eldördülése után velőtrázó kiáltás reszketette meg a levegőt:

édesapja golyói fejbe találták a szerencsétlen embert, aki összerogyott és néhány pillanatnyi vonaglás után kiszenvedett.

A lövések zajára felébredt a gazdálkodó felesége, lámpát gyújtott és akkor rémülten látták, hogy az agyonlőtt ember saját gyermekük. A gazdálkodó és felesége hajukat tépve és sikoltozva rohantak fel és alá a hulla mellett, míg végre a kiáltásokra figyelmesek lettek a szomszédok és a tragédia felfedezése után értesítettek a csendőrséget, amely a szerencsétlen gazdálkodót letartóztatta.

Mitrovics Pánta, aki a megrendítő tragédia után teljesen elvesztette lelki egyensúlyát, kihallgatása alkalmával rendkívül zavarosan viselkedett és minthogy minden jel arra mutat, hogy megtébolyodott, megfigyelés végett elmeorvóintézetbe utalták.

Súlyos vádak egy érsek erkölcsi élete ellen

Varsó, szeptember 19.

Hónapok előtt nagy feltűnést keltett a varsói rendőrség erkölcsrendészeti osztályának leleplezése. A rendőrség ugyanis megállapította, hogy Klotzki városkában Kovalski érsek a Máriavita kolostor kiskorú leányövédek ellen sorozatos erkölcsellen merényleteket követett el. A meggyanusított érsek erőlyesen tiltakozott a felsorakoztatott vádak ellen, azonban az ügyesség az érsek ellen mégis vádat emelt. Ebben a bűnügyben a klotzki törvényszék előtt tegnap vette kezdetét a főtárgyalás. A tárgyalóterem zsufolásig megtelt, főleg elegáns és előkelő hölgyközönség foglalt helyet a padsorokban. A tárgyalásra kilencvenkilenc tanu idéztek meg, ezek közül azonban csak nyolcvanöt jelent meg. Valószínű, hogy a közönség csalódáson megy keresztül, mert a bizonyítási eljárás és a tanuk kihallgatása során a törvényszék zárt tárgyalást fog elrendelni. A vádirat huszonhárom gépirásos oldalra terjed és a tárgyalás hónapokig tart.

Primăria municipiului Timișoara

No III 24.257

din 24 August 1928.

Licitație publică.

Tramvaiele comunale Timișoara necesită 370 buc. șine Vignele împreună cu materialele mărunte, conform caetului de sarcini și a condițiilor minimele, care se pot vedea la direcțiunea T. C. T.

Pentru furnizarea acestei cantități de șine se publică licitație pentru ziua de 29 Noemvrie 1928 ora 10 a. m. Licitația va avea loc la Primăria municipiului Timișoara, biroul licitațiilor publice (Etaj I. ușa No 40).

Amatorii își vor prezenta ofertele lor închise și timbrate în regulă împreună cu o garanție de 10% numerar sau efecte de stat asupra sumei oferite.

La licitație se admite numai fabricanți de bransă.

Amatorii vor aminti în ofertă, că au luat cunoștința de condițiile caetului de sarcini și le acceptă.

Primăria municipiului Timișoara.

6038

Saját orvosa mondja, hogy egyedül

csak „Olla“ a megbízható óvszer. Ne fogadjon el utánzatokat.

Áthelyeztem

női kalapszalónomat Belváros, Hunyadi-u. 3. sz. alá, a volt Missir féle helyiségbe.

Hazatérve külföldi bevásárló utamról, felérem a m. t. hölgyközönséget, hogy minden vételkényszer nélkül győződjék meg arról, miszerint választékosan izléses, valóban különlegesen szép

női kalapmodellek,

keztük, retikülök nálam a legolcsóbban beszerezhetők. 2675

Uj helyiség! Deutsch Józsa utóda Belváros, Str. Vas. Alexandri (Hunyadi-utca) 3. sz.

1-2 szobás házak heti és havi Kardostelep részletfizetésre eladóak Telef.: 11-03 intézőségénél

Banditák fosztogatják az amerikai rettenetes vihar által elpusztított vidékek lakosságát és a milliomosok palotáit

Newyork, szeptember 18.

Városokat pusztít, erdőket tövestül p k, hajókat felfordít, vonatokat föl orit, autókat labdaként a levegőbe b és embereket negyvenkettes ágyuk ódjára gyilkol még mindig az ameikai tornadó. Ez a rettenetes vihar az szakamerikai Egyesült Államok kö pe tájáról indult utnak, lefelé szá aldott egészen Mexikóig, ott megfor alt és újra északra tart némi keleti hajlással. Aki tehetik, menekülnek lőtte repülőgépeken, ekspreszen, gyorsjáratu motorokon. A szegény emerek azonban tehetetlenek, röghöz öttöttek és százával esnek áldozatul a yilkos viharoknak. Amerre elvonul, t letarol minden életet. Csatatérhez asonlít a vidék, amely fölött a torna ó elszánglott.

Azok, akik megmenekednek tőle, öhínségnek és a fosztogató rabló bandák terrorjának vannak kitéve. gazdi amerikai stílus: a viharvert tá akon nyomban felbukkannak a szer ezett bandák és zsákmányolnak, ra olnak.

Mexikói jelentés szerint a tornadó gyök szárnya nagy gyorsasággal kö teleedik Mexikó felé. A barométer igen eves viharokat jósol. A légnomás riai. A veraeruzi kikötőt teljesen el zárták a forgalomtól. A kikötőből nem engednek ki semmiféle hajót. Azok a hajók, amelyek a tengeren vannak, rádiótávirón figyelmeztetést kaptak, hogy igyekezzenek a vihar zónája elő kitérni.

Mexikóban a népet irtóztató pánik fogta el. Sokan a hegyek közé menekülnek.

Az amerikai Vörös Kereszt jelentést adott ki a tornadó eddigi pusztításairól. Ez a jelentés, amely még koránt sem teljes, igen szomorú. Eszerint a floridai pusztítások sokkal nagyobbak, mint gondolták. A telefonöszeköttes még most sem állott teljesen helyre. Azonban a menekültek borzalmas részleteket beszélnek. Floridából a gazdag emberek idejekorán elmenekültek, de így is száz ember vesztette életét, ötszáznál többen megsebesültek. Palm-Beach, a milliomosok fürdőhelye, immár harmadszor pusztult el teljesen.

A gyönyörű márványvillák egész sora romokban hever. A remek pálmákat és délszaki növényeket a tornadó tövestül kitépte és a tengerbe hajtotta.

Palm-Beachban nyolevanöt, Port-Laudernhanban huszonnyole, West-Palm-Beachben tizenegy és Dehrasban tizenegy ember vesztette el az életét. Azok a pompás yachtok és drága motoroscsónakok, amelyek ezeknek a fürdőhelyeknek a kikötőiben voltak, mind a vihar martalékai lettek. Az amerikai Georgiában szintén rengeteg emberáldozata van a viharoknak.

Newyorki jelentés szerint az orkán az a szárnya, amely északkeleti irányban tart, mára valószínűleg eléri Newyorkot. A vihar sebessége jelenleg hatvan mérföld. Mivel a vihar a tengeren is dühög, az Európa felé való hajóforgalom teljesen megbénult.

Floridában eddig száznegyvenkilenc holttestet számláltak össze. Ebbe azonban a fürdőhelyek halottai nincsenek belefoglalva.

A milliomosok megrongált palotáit csapatokban járó banditák fosztogatják. Ezek nemcsak az élelmiszerekész-

leteket viszik el, hanem a drága butorokat, szőnyeget és dísztárgyakat is mind összeszedik. A kormány valószínűleg még ma elrendeli a statáriumot. Portorikó város lakossága éhezik. A rablások megakadályozására és az el látás elősegítésére nagyszámu katonaságot rendeltek ki.

A hálószoba borzalma

Egy serdülő leány szerelemese előtt lelőtte bátyját

Bécs, szeptember 19.

A steglitz diákdramához hasonló eset történt tegnap Bornbirn voralbergi faluban Oberholzer dus gazdag kereskedő tizenhat esztendő Eleonora nevű leánya, aki feltűnő szépségével és érettegével magára vonta a figyelmet, halálosan beleszeretett Lugger tizenyole éves gimnazista diákba. A szerelem kölesönös volt a fiatalok között. A szülőknek nem tetszett az élénk barátkozás és ennek többször leányuk előtt kifejezést is adtak. Ennek ellenére a leány nem szakította meg az érintkezést és tegnap ismét találkozott szerelmével. A találka a leány hálószobájában játszódott le. Egyszerre váratlanul megjelent a szobában a leány bátyja.

Hogy a fiatalok között milyen szóváltás játszódott le, azt még nem lehet tudni, de a leány hirtelen előrántotta revolverét és többször rálőtt fivérére, ezalatt Lugger elmenekült. Az Oberholzer fin vérében fetrengve segítségért kiáltozott és amíg a földön vergődött, huga odaállt az ablakhoz és a legnagyobb lelkinyugalommal nézte fivére kinlódását. A segélykiáltásokra lélekszakadva siettek be a szülők leányuk hálószobájába, ahol fiukat már eszméletlen állapotban találták meg. Oberholzer Eleonora cinikusán viselkedett és nyugodtan kísértette magát a rendőrségre. Lugger ellen is megindult az eljárás. A lelőtt fiu állapota életveszélyes és az orvosok nem biznak felépülésében.

Tömegesen halnak meg az utóbbi napokban Temesvárott a difteriás betegek

Temesvár, szeptember 20.

Az utóbbi időben Temesvárott a járványos betegségek minden hatósági orvosi óvintézkedés ellenére esőkönyösen tartják magukat és különösen a hastifusz, valamint a difteria lépett fel a normálisnál nagyobb mértékben. A városi főorvosi hivatalhoz beérkezett jelentések szerint ezen hét elején tizenegy hastifusz és négy difteriás beteg állott orvosi kezelés alatt. Ez a szám nem nagy ugyan, de ha figyelembe vesszük, hogy az elmúlt héten öt difteriás megbetegedés halállal végződött, akkor már sokkal súlyosabb ez a tünet. Prosteian Oktáv dr. városi főorvos erre vonatkozólag a következő felvilágosítást adta:

— Vannak olyan időszakok, amikor

a difteria virulenciája könnyen legyőzhető és a betegek jóformán mind felépülnek. De viszont van a difteria virulenciájának olyan erős megnyilatkozása, hogy még a legerősebb injekcióval sem lehet eredményt elérni és ilyenkor bizony a betegek nyolevan százaléka is elpusztul. Téves az a feltevés, mintha a belföldi szernem volna megfelelő, mert éppen a mult heti halálosok előtt három esetben a külföldi Behring-szernemot alkalmazták és a beteg gyermekek mégis meghaltak. A difteritisz mostanában különösen a Mehalában, illetve a Rónácon lépett fel nagyobb mértékben, erről jelentést is tettem az egészségügyi vezérfelügyelőségnek és minden óvintézkedés megtörtént a betegség ered-

ményes leküzdésére. Ami a hastifusz nagyobb arányu jelentkezését illeti, az a mostani nyergümöles szezonnal áll összefüggésben, de a betegség majdnem kivétel nélkül enyhe lefolyásu. A betegek elkülönítésére szigoru gondot fordítunk.

Gavallér akart lenni az autós angol

Budapest, szeptember 20.

Weisz Ignác ötvenhét éves műszerész néhany nap előtt a Dohány-utca-ban egy arra robogó autó elütötte. Az autó azonnal megállott és annak tulajdonosa, egy gazdag angol, aki Magyarországon utazgat, a vérében eszméletlenül fekvő Weisz Ignácot föltette autójára és a Rókus-kórházba hajtattott vele. Mikor a súlyosan sérült embert a kórházban átadta, kijelentette, hogy az összes költségeket megfizeti. Azután egyenesen Weisz Ignác lakására hajtattott, ott felkereste Weisz feleségét, akinek sajnálkozását fejezte ki és följajánlotta, hogy függetlenül a vizsgálat megállapításaitól huszezer pengő kártérítést ad. Megadta a pontos címét és eltávozott. Weisz néhány óra mulva a kórházban meghalt. Weiszné most várja a huszezer pengőt.

Megbocsátott az apa bűnös fiának

Temesvár, szeptember 20.

Kräuter Vilmos gyarmatai kiscgazda, aki különben hadirokkant, tegnap a rendőrprefekturán érdeklődött a fia után. A fia, Kräuter József, aki jelenleg tizenyole esztendő, már évek előtt rossz utra tért és a mult évben a gyarmatai fuvózenekar próba terméből különböző hangszereket lopott el, azokat eladta és a pénzt elköltötte. Azóta nem mér a községen mutatkozni, hanem csavarog. A tavalyi lopás miatt október 11-én lesz a tárgyalás és arra az apját is megidéztek, mint a kiskoru fiu gyámját. Kräuter Vilmos keresi a fiát, mert haza akarja vinni és elhatározta, megboesát neki és megkísérli, hogy jó úrra térítse. A rendőrprefekturán utána néztek a csavargók nyilvántartásában és ott meg is találták Kräuter József nevét. Kiderült, hogy munkakerülésért tegnapelőtt vezették elő a rendőrségen, tegnap pedig már hazatoloncolták Gyarmatára. Kräuter Vilmos erre visszatért falujába, hogy ott a esendőrségtől átvegye a fiát.

Temesvári gyermekek eredményes nyaralása. Egészségesen, jókedvűen és meghizva érkezett meg az a harminc szegény temesvári gyermek, aki a város költségén a Feketetenger partján levő Agigeában nyaralt. Marat védőnö vigyázott a gyermekekre, tizenhat leányra és tizennégy fiura, akiknek nyaraltatására a város százezer leinél többet áldozott.

Hódolat Petőfi emlékének. A Magyar Párt erzsébetvárosi tagozata október 7-én, délután és este nagyszabásu kulturnapot rendez a Novotny-féle teremben. A műsört teljesen Petőfi Sándor emlékezetének szentelik. A megnyitó beszéd Petőfit fogja méltatni, azután előadnak Petőfi költeményeiből, elszavalják a Petőfi a Hortobágyon című melodramát, a Glória-dalegylet pedig a nagy költő több megzenésített dalát fogja énekelni. A kulturnap minden jövedelmét szegény magyar iskolásgyermekek segélyezésére fordítják.

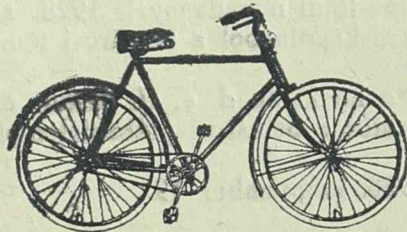
Német

Kerékpár-gyár

„WELTMARKE“

a képviselettel megbiz fizetőképes, szakértelemmel bíró cégeket

Levelezés: Német és francia

Ajánlatok: „First class Nr. 1249“ jellegével M. Dukes Nachf. A. G., Wien I., Wolzeile 16/16 címre küldendők.

7022

Hírek

Upton Sinclair,

önnek, aki most tölti be ötvenedik esztendőjét, önnök küldöm ezt a pár sornyi irást. Gratuláció akar ez lenni és jókívánság, hogy az Isten tartsa meg továbbra is erőben, egészségben és munkabírásának eddigi tempójában. Nem azon a címen küldöm önnök ezt a levelet, hogy magam is tollal keresem a kenyeremet. Nem vagyok olyan szerénytelen, mint az egyszerű szobapiktor, aki kollegájának nevezte Michel Angelot és büszkén mondta: Ach! io sono pittore! Tudom, hogy köztünk olyan a különbség, mint Archimedes és az ács között. Mondjuk tehát, hogy mint olvasó gratulálok önnök, vagy mint újságíró-mestertember, aki a magam laphasábjain szintén kikelek — kicsinyben, míg ön nagyban teszi — a korrupció ellen.

Upton Sinclair ur, tudom, hogy sokan vannak, akik nem szeretik önt. Mert sokan vannak, akiket ön ostromoz és még többen vannak, akik az ön által ostromozottak szakértelői, tényérnyalói, kitartottai, helóái, ingyenélői, kol-dusai. Ezek mind nem szeretik önt. Kívánom, hogy mindezeknek a bosszantására még vagy ötven évig irhassa a maga regényeit a korrumpált közgazdasági dzsungelről. Azért keresem fel önt nyomtatott levelemmel életének félszázados állomásán, hogy

Uj

gratuláljak, mert tudom, hogy az amerikai vasuttrösztök, huskírályok, pénzbrigantik, petróleumfejedelmek, főzdesátánok, szénlovagok, rabszolgatartók és fullajtárjaik ugysem teszik meg azt.

Nem tudok önnök az ötvenedik születésnapján ajándékot adni, de valamit közlök. Tudja-e, hogy az ön könyveit az európai országokban sorra in-dekszre teszik és kitiltják azokat? Nem különös? Eddig vigan olvastuk az ön dolgait és a hajunk égnek medredt: jaj, milyen panamás, milyen korrumpált az az Amerika! Most már nem olvashatjuk többé. Miért? Hát azért, kedves Upton Sinclair, mert az öreg Európa utánozza a fiatal Amerikát és az európai országokban is mindegyre szaporodik a panama, a korrupció, a kizsákmányolás, a rablás. Azért nem szabad az ön könyveit Európában olvasni, mert azok mindegyre dobban kezdenek ráilleni az európai viszonyokra. Már úgy néz ki a dolog, hogy ön a könyveit az európai panamákról és korrupciókról írja, csak éppen a színhelyet csalafintaságból átteszti Amerikába. Önnök ez a mindgyakoribb európai kitiltás anyagi kárt okoz, de viszont mérhetetlen erkölcsi kártérítést ad az, hogy az európai kormányok nem akarják, hogy az emberek az ön könyveiből lássák meg az európai bajokat.

Ezt akartam önnök a születésnapján elmondani. Sovány születésnapi ajándék, de mást igazán nem adhatok. Én.

— Miklós herceg hazaérkezik. Bukarestből jelentik: Miklós királyi herceg tegnap Párisból autón visszautazott Romániába.

Tolvaj boltiszolga két éven keresztül rendszeresen dézsmálta gazdája áruraktárát

Temesvár, szeptember 20.

Scherter Ottó vaskereskedő, aki-nek a belvárosi Zápolya-utcában van ülete, feljelentést tett a rendőrségen, hogy a raktárából rendszeresen tűnik el áru. A rendőrség részéről Plank Frigyes detektívönök és Seran Páskál detektív nyomoztak ebben az ügyben és kiderítették, hogy özvegy Raducz Anna, aki a gyárvárosi szőlőkben levő Buschill-utca 6. szám alatt lakik, egy idő óta azzal foglalkozik, hogy igen olcsón kínál eladásra teljesen új zománcos edényt, szitát, husdarálót és egyéb háztartási cikket. Kérdőre vonták és bevallotta, hogy a holmit Kneip Jakab boltiszolgálótól, aki a Scherter-cég alkalmazottja, kapta eladásra. Kneip Jakabot a rendőrségre hozták, ahol beismerie,

— Bucsú a Gyárvárosban. A gyárvárosi katolikus hitközség október 14-én tartja meg a plébániatemplom felszentelésének évfordulóján rendezendő bucsuját. A rendezőség már most kezdte meg a munkát, hogy a bucsu minél impozánsabb és sikerültebb legyen. Egész napon keresztül különböző szórakozások lesznek, este pedig nagyszabású kulturstély következik, amelynek műsorát nagy gonddal fogják összállítani. Az egyházközség felhívja mindazokat, akik a bucsun mutatványos és előrusító sátrakat akarnak felállítani, hogy Schiffer István egyháztanácsosnál jelentkezzenek.

regényünk:

— A hős pilóta emléke. Bukarestből jelentik: Tegnap volt tizenöt éve, hogy a petrosényi származású Vlaicu Aurél, a kiváló pilóta és a repülés egyik erdélyi úttörője, repülőkatasztrófa áldozata lett. Halálának tizenötödik évfordulóján nagy gyászünnepséget tartottak a Proha-völgyében levő Banestiban. Az ünnepély keretében felavatták a Vlaicu emlékére emelt oszlopot is.

— Adót fizetnek a nőtlen fiatalemberek. Athénből jelentik: A görög pénzügyminiszter legközelebb törvényjavaslatot terjeszt a parlament elé, amelyben a nőtlenek megadóztatását kívánja. A törvénytervezet még nem ismeretes, de valószínű, hogy minden huszonnégy éven felüli nőtlen fiatalember külön adó alá esik.

Marschall, Lidolt és Weismayr családok úgy a maguk, mint a sok rokonság nevében fájdalomtól megtört szívvel jelentik, hogy a szeretett nagynéni és dédnagynéni

Weismayr Mária

1928. szept. 19 én hajnali három óraker rövid, de súlyos szenvedés, a halotti szentségek felvétele után 73 éves korában elhunyt.

A drága halott földi maradványait 1928. szeptember 20 án d. u. 5 óraker a Schlauch kápolnából a belvárosi temetőben helyezik örök nyugalomra.

Lelkiüdvéért e hó 21-én d. e. 10 óraker mutatják be az engesztelő szentmiseáldozatot a belvárosi plébániatemplomban.

Temesvár, 1928. szeptember 19.

Nyugodjék békében!

hogy három éve áll a cég alkalmazásában és már két éve folytatja rendszeresen a lopásokat. Az országos vásárookra kivitt edényt rendszerint rája szokták bizni és mindig azt dézsmálta meg és a lopott tárgyakat nemcsak Raducz Annához vitte, hanem egy Olarescu Nasta nevű mehalai asszonyhoz is. A rendőrség a két asszonynál házkutatást tartott és körülbelül tizezer lei értékű árut foglalt le. A Scherter-cég összes kára mintegy százezer lei. A rendőrség Kneip Jakabot letartóztatta és a nyomozás után átkíséri az ügyészséghez. Az eljárás a két orgazda asszony ellen is megindult. Érdekes, hogy a Scherter-cég teljesen megbízott a tolvaj boltiszolgában és csak nemrég emelte a fizetését, most pedig házmesternek akarták megtenni az üzleti házban.

— Rotalják a házhelyigényjogosultakat. Georgevici Lucian dr. főpolgármester elnökle alatt tegnap a városházán két órán keresztül tanácskozott az a bizottság, amely a házhelyigényjogosultak kérelmét van hivatalva elintézni. Az igényjogosultak harmadik csoportjára került ezuttal a sor és először azt vizsgálta meg a bizottság, vajjon jogilag helytáll-e a kérelem. Körülbelül száz igényjogosult kérvénye került felülbíráásra, de legalább ötvenet el kellett utasítani, mert kérvényük nem felelt meg az előírt feltételeknek. Legközelebb az igazolt igényjogosultak részére kijelölik a házhelyeket.

* Női filekalap- és schweici sapkák legelőnyösebben Daniell N. C. cégnél. Detailelás a gyárépületben. József tér 12 a Küttl-térrel szemben.

Gyilkosság

— Mesterséges kód a repülőgéptámadások ellen. Berlinből jelentik: A Stuttgart melletti döblingeni repülőtéren tegnap kísérleteket folytattak, hogy egy légitámadás esetén miképpen lehetne megvédelmezni a nagy ipartelepeket ködfelhő készítő gépekkel. A repülőgépek célpontja egy tanya volt, amely körül ötven méteres közökkel tíz ködfelkészítőgépet helyeztek el. A repülőgépek közeledtére a gépek pillanatok alatt akkora ködöt terjesztettek, hogy az nyolevanméteres magasságban a környéket teljesen elborította, úgy hogy a repülőgépek a célt egyáltalán nem találták meg.

Bankkörökből. Mint értesülünk „Timisiana” Takaré- és Hitelbank megvette a Temesvári Bank és Kereskedelmi Rt.-től a Lugosi Népbank birt részvényérdekelttségét úgy, hogy most már a Timisiana a kizárólagos nagy részvényese a 40 év óta fennálló intézetnek. A Temesvári Bank és Kereskedelmi Rt. barátságos megegyezés alapján avégből adta el részvényérdekeltégét, mert a Lugosi Kereskedelmi Bank Rt. által és annak saját fiókján történt átalakításával, már évek óta a Lugosi piacot képviselve van. Ez részvénytranszakkcióval kapcsolatos a Biztra Erdőkihasználási Rt.-nak a Lugosi Népbankkal szemben fennálló tartozása teljes egészében rendezve nyert és a Temesvári Bank és Kereskedelmi Rt. delegáltjai madátumuk le fognak mondani.

— Halálozás. Tegnap hosszas szenvedés után jobblétre szenderült Weismayr Mária, a nemrég elhunyt Weismayr Ferenc nagykereskedő hetvenhárom éves nővére. Az elhunytban Marschall Károly dr. magyar országgyűlési képviselő felesége nagynénjüket siratják. Halálával gyászba borította a Lidolt, Struenu és még több tekintélyes temesvári családot. Holttestét a belvárosi temető Schlauch kápolnájában ravatalozták fel és ma délután öt órakor temetik el a családi sírboltba.

— A hetedik hűnös. Ploestiből jelentik: A Fericirea biztosítótársaság ellen vezetett vizsgálat során már eddig hat letartóztatást eszközölt a vizsgálóbíró. Tegnap a letartóztatottak száma eggyel növekedett, mert elfogták az intézet Gutman János nevű főkönyvelőjét is hamis könyvvezetés miatt.

a kastélyban

— Elhunyt ügyvéd. Kokron Miklós dr. ismert nagyszentmiklósi ügyvéd hatvankét éves korában meghalt. Halálát özvegye, valamint Kokron István dr. orvos és kiterjedt rokonság gyászolja.

* Tényi Irén modern táncanfolyamát szeptember 24-én a Koronában és az erzsébetvárosi (volt Novotny) főlektanteremben 25-én kezdi. Beiratások IV., Begabalsor 20b.

— A magyar droguisták elégtételt kérnek. Budapestről jelentik: Megirtuk, hogy a droguisták testülete felháborodással tárgyalta Coty parfümgyárosnak magyargyalázó cikkeit. A most tartandó bazeli nemzetközi droguista kongresszusra a magyar droguisták két tagot küldtek ki, akiket megbíztak azzal, hogy utazzanak Párisba, keressék fel Cotyt és a magyarság megrágalmazásáért kérjenek tőle teljes elégtételt.

A Városház-utcai jelenet. Hirt adtunk arról a jelenetről, amely a Városház-utcaiban Galca János rendőr és Gayer János között folyt le. A vizsgálat kiderítette, hogy az egész jelenet nem volt egyéb heves szóváltásnál, amely egy jókedvű társaság és a rendőr között történt. Az egész jelenetnél Subony Zsiva csak mint tanu szerepelt és a szóváltásban nem vett részt.

AMRIKAI VALASZTAS KÉZIRÁNYAIVAL ÉS GÉPFEGYVEREKKEL. Newyorkból jelentik: Chicagoban az elnökválasztás már most olyan erős hullámokat ver, hogy az ösztakoskodások napirenden vannak. A polgárság tizezer főnyi hadsereget szervezték a rend fenntartására. Ez a hadsereg kézirányokkal és gépfegyverekkel is fel van szerelve.

— **A csökönyös öngyilkosjelölt bosszúja.** Bécsből jelentik: Oberkirch községben Aigner József napszámos többször kísérelt meg öngyilkosságot, azonban családja ebben mindannyiszor megakadályozta. Aigner most ezért a szobából hozzátartozóira rágyújtotta a házat, amelyben azok aludtak. Aigner felesége, két gyermeke és a sógorja bennégtek. Aignert a rendőrség tartóztatta.

* **Szobakályhák öntött vasból, valamint tartósan égő kályhák feketében az összes emailleszineken, kályhahatványok és kályhavasgarnitúrák leállított áron kaphatók Scherter utcai vaskereskedésében, Timisoara belváros.**

— **Szerelmi tragédia a mulatóban.** Kecskeméti jelentik: Ernyes András tizenhét éves pincér beleszeretett a szomszédos Rózabába, aki egyik éjjeli mulatóban állott alkalmazásban. Tegnap éjjel felkereste a lányt és le akarja lőni. De az idejében elmenekült. Erre a lánynak ellen fordítva a fegyvert mellbe szorította és néhány perc múlva meghalt.

Nem járhat iskolába

egy diák sem
ékel, hogy kelengye szükségletét, n. m. g. harisnya, kötött- és trikóáruban nem érzi be a 2323

Magazin Unió Áruházban

Józsefváros Whitehouse-palota.

— **A szerelmes cipésmester merénylete.** Ujpestről jelentik: Zámboárdi cipésmester délelőtt felkereste a menyasszonyát és nyugodtan beszélgetett vele. A beszéd később izgatott beszédéssé változott. Zámboárdi revolvert rántott és lelőtte a menyasszonyát, aztán kiszaladt az udvarba és felfújta magát. Mindkettőt a kórházba szállították, ahol Zámboárdi meghalt, a menyasszonya pedig haldoklik.

— **Ételek kiszolgáltatása a vasúti vendéglőkben.** Bukarestből jelentik: Az államvasutak vezérigazgatósága engedélyt adott ki, amely megtiltja a vasúti vendéglősöknek, büfféeknek, hogy a vonatok érkezése vagy indulása idejében nyitott helyen ételeket és italokat kiszolgáltassanak. A rendelkezés utal arra, hogy az ételt és italt csak a vonatban, ami számos betegség terjesztőforrása. Enni, vagy inni ezen a helyen csak az étteremben, vagy a peronon felállított büffében lehet. A rendelkezés betartásáért az igazgatóság az állomásfőnököket teszi felelőssé.

— **Köszönetnyilvánítás.** A Fidu-Italia a dróvvállalatnak. Temesvári. Készséggel igazoljuk, hogy az éjjeli ellenőre, e hó 6-án, éjjel 12 órakor, egy feldúlt, bedörzsölésre szánt luidot tartalmazó balónt, amelynek egy része már kifolyt, a helyére állított és ezzel bennünket további károsodástól megóvott, amely ténykedésükért állás köszönetünket fejezzük ki. Teljes tisztelettel „GEA”-Krajer, Egyedül Gyógyárnagykereskedők és Gyógyipari R-T.

— **A Déli Hírlap Budapestben állományban olvasható a Park-szálloda kávéházában, VIII. Baross-tér 10.**

A kenyérkereső nő és a férfi

A mai, teljesen a feje tetejére állított társadalmi rend egyik legszomorubb és legsürgősebben elintézendő várá kérdése a — nőkérdés. Nem az a nőkérdés, amely választójoggal, egyenjogositással, vagy más hasonló kérdéssel áll összefüggésben, hanem az, amelyben a kenyérkereső nő, a férfival kerül össze...

A mi törvényeink ugyanis, ellentétben az amerikai törvényekkel, kétségbeesetten hízagosak ezen a téren. Annnyira hízagosak, hogy teljesen védelem nélkül hagyják, szinte kiszolgáltatják a férfinak a nőt, aki a legtöbb esetben azután a kenyerét, az életfeltételeit kénytelen áldozatul adni, ha erkölcsi meggyőződése tiltakozik a megszegyenítő megalkuvás ellen.

Nálunk tilos a rágalmazás, tilos a betörés és törvényeink feltétlenül elítélik még az „enyhítő körülmények” figyelembe vételével is azt a nineste, len családapát, aki éhező gyermekeinek egy kiló kenyeret lopott... Nem itélik el, ellenben azt, aki akár szellemi, akár fizikai munkát végző női munkáit erkölcsileg is kiakarja zsákmányolni, s aki a sikertelen próbálkozások után minden lelkifurdalás és különbeni következmények terhe nélkül teheti az utcára a nőt, aki ellenállt neki.

És megkezdődik a harc... Vagy... vagy... Vagy megalkudni, vagy menni... A bátrak, az erősek, a magukban bírók bírják egy darabig és harcolnak úgy és olyan keményen, a milyen keményen férfiak — sohasem harcolhat férfiak ellen. — Lassanként azonban, — ismét kevés kivétellel, — kimerülnek, elveszítik életkedvüket, energiájukat, magasra tartott fejük lehanyatlik és vagy beletörődnek a megváltozathatatlanba vagy, — ami szintén nem ritka dolog, — egy kétségbeesett gesztussal eldobják az életüket.

Ha megalkusznak, természetesen a zsaroló férfi az első, aki egy sokatmondó mosollyal pálcát tör a tisztességük felett, mert halovány fogalma sem lehet azokról a szörnyű depressziókról, amelyek ezeket a megalku-

— **Autó beleszaladt egy biciklistába.** Budi Mihály tizenhét esztendő szabó tegnap reggel biciklin haladt a Belvárosban, amikor hátulról nekifutott egy autó és fellökte. Az autó tovább száguldott, Budi Mihályt pedig mindkét kezén és a jobb lábán szenvedett sérülésekkel az út közepén hagyta. A sérült fiatalembernek a mentők nyújtották az első segínyt, majd a kórházba szállították. A gázoló soffit keresi a rendőrség.

vásokat megelőzik s amelyeknek a mélyén nem ritkán egy munkaképtelen anya, iskolába járó gyermek, nyomorék testvér, vagy kisállású vőlegény rejtőzködnek.

Ha valaki bepillantana a kenyérért küzdő nők szomorú lelkületébe és élettapasztalataiba, olyan statisztikát állíthatna össze, amelynek alapján az orosz irodalomban előforduló minden szörnyű emberkihasználás semmivé zsugorodik.

Mert hiszen nem a testi erő kiszákmányolása a legnagyobb rablás, amit az emberek egymás ellen elkövetnek. Az igazi rablás a léleknyugalom, az öbeesülés, a nyugodt álmok elrablása s az a megalkuvást követő szörnyű belső összeomlás, amely éppen lelki konstrukciójuknál fogva mindig erővesz azokon a szerencsétleneken, akik vagy a saját kenyerük, vagy a tőlük függők kenyeréért megkötötték a legnagyobb áldozatot.

A nemzetek összetartó és fejlesztő ereje, a nemzetek erkölcsi életében gyökeredzik. Hogyan lehetne hát erőről, fejlődésről, előrejutásról beszélni azokban a lerongyolódott országokban, amelyekben a nő, minden ilyen irányú törvényes védelem nélkül szabad prédája annak a férfinak, aki akár anyagi, akár társadalmi, vagy állásbeli lehetőségei miatt abban a helyzetben van, hogy a munkaadója lehet.

Amerikában olyan tökéletesen kidolgozott törvények védik hasonló támadások ellen a nőt, hogy csak a legritkább esetek kivételével kerülnek esetleges visszaélések a bíróságok elé.

Ha majd nálunk is hasonló lesz a helyzet, s ha a mi törvényhozóink is eljutnak arra az álláspontra, hogy a nőnek, az anyának, a jövő generáció felnevelőinek a sorsát és erkölcsi életét egyenlő fontosságúnak tartják a többi közérdekű kérdéssel, egyetlen csapásra megjavul a lehetetlen állapot és a nő magától ertődőleg, természetesen juttat vissza abba a rég nélkülözött atmoszférába, amelyből a férfifüvés, a férfilelkiismeretlenség s az ebből folyó kényszerű megalkuvás letaszította... **B. M.**

— **Tűz egy moziban.** Szlatináról jelentik: Tegnap óriási pánik tört ki a szlatinai moziban. A gépház tüzet fogott, pár pillanat alatt lángokba borította az épületet. A közönség körében nagy zürzavar és pánik támadt. Az emberek a kijáratához rohantak és egymást taposták le. A tüzet nehezen sikerült lokalizálni, M a r c u l e s c u Vazul operatőr súlyos égési sebeket szenvedett, a pánik során is számtalan sebesülés történt.

— **A Zsidó Liceum és a Zsidó Felső Kereskedelmi iskola igazgatóságától nyert értesülésünk szerint a temesvári zsidó iskolákba a tanulók felekezeti és nemzetiségi különbség nélkül felvétetnek. Eszerint a szülőknak iskola-választási köre bővült.**

— **Egy kikötő lángokban.** Straszburból jelentik: A straszburgi kikötőben nagy tűzvész pusztított. Az egyik raktárban petróleumtűz támadt, amely olyan hirtelen terjedt, hogy lehetetlenség volt elfojtani. A raktárban nagymennyiségű fafén és gyapot volt, amely a levegőbe repült. A raktárak egymásután gyulladtak ki. A tűz körül olyan nagy néptömeg csoportosult, hogy a helyőrséget kellett kivonultatni. A kár husz millió frank. Szerencsére, hogy a tűz szomszédságában egy hatalmas faraktárt, amelyben rengeteg gyulékony és robbanó anyag volt, sikerült megmenteni.

— **A sikkasztó vezérigazgató bűnygye.** Bukarestből jelentik: A legfelső semmitűzők október ötödikén tárgyalja F a l c o i a n u, a hivatalos lap sikkasztó vezérigazgatójának semmiségi panaszát, akit a törvényes bíróság majd a tábla öt évi fegyházbüntetésre ítelt. A legfelső bírói fórum tárgyalása iránt nagy érdeklődés nyilvánul meg.

Egyenruhászövetek

tanulók és egyletek részére, minden minőségben a legolcsóbban kaphatók

Rabong & Schneider

Belváros, Szent György-tér, püspök-palota. Telefon 13-38.

— **Meglopta tulajdon apját.** Osterreich Ignác Szécsenyi-utca 4. szám alatti pékmesternek minap a Mehalában ellopták a kerékpárját. A rendőrség megállapította, hogy a lopott biciklit egy fiatalember ezeröttszáz leleért kínálta eladásra. A személyleírás alapján elfogták ifjabb V a t r á l Antal harminc éves, ismételt büntetett egyént, aki a biciklilopást beismerte. Egyidejűleg kiderült az is, hogy ifjabb Vatrál Antal a múlt héten meglopta a gyárvárosi Rezső-utca 8. szám alatt lakó apját, idősebb Vatrál Antalt és a lakásból ágyneműt, ruhát és egyéb holmit vitt el körülbelül nyolcezer lei értékben. Ifjabb Vatrál Antalt átkísérték az ügyészségre.

* **Zsuzsi Lloyd-sori büfféjében** ma a következő menü 50 lei. Husleves, zöld bab felállal, paprikás, borju szelet maccaronival, turós pite. Kis menü 35 lei, esti menü 2 fogásos 30 lei. Naponta friss rekord sör csapolás.

— **Meister vendéglős csődügye.** A temesvári törvényszék, mint esődbíróság, szeptember huszonegyedikére halasztotta el Meister Sándor, Luna-park vendéglőjének volt társtulajdonosa elleni csődügyben a tárgyalást. A törvényszék elrendelte a Meister által hivatkozott tanúk kihallgatását. Meister hitelezői ugyanis bizonyítani kívánják, hogy Meister társtulajdonosa volt a vállalkozásnak és hogy társa, F l o r a Stefánia a társulás alkalmával magára vállalta Meister összes adósságait. A tárgyalás rendkívül izgalmasnak ígérkezik.

— **A Kedélyes Asztalársaság** e hó 22-én, szombaton a Futó-féle vendéglőben műsorral és disznótoros vacsorával egybekötött szüreti mulatságot rendez. Beléptidj nincs. Kötűnő konyháról és elsőrangú italokról gondoskodás történt.

Teljesen ingyen sorsoljuk ki

a kirakatunkban látható

30.000 lei értékű 9 lámpás TEFAG rádiókészüléket,

mely keretantennával, vagy magas antennával Európa összes állomásait hangosan beszélőben, míg Amerikát fejhalgatásban hozza.

A sorsolásban minden vevőnk részt vesz, ki 1928 szeptember 20-ikától 1928 dec. 31-ig 500 (ötszáz) lei értékben vásárol, a mkor is minden 500 lei készpénzfizetés a kalmával egy számmal ellátott, elismerényt kap. Ezen számok közül kir. közjegyző jelenlétében 1929. évi január hó 3-án húzzuk ki a nyerőt. Az áraink a rendes napi árak maradnak, mindennemű felár nélkül.

A sorsolásban azon vevő is résztvesz, aki az 500 leies tételt több részletben vásárolja.

Huzás eredménye 1929. jan. 5-iki laptan közzétéve.

3029

ELECTRICA Lloyd-sor.

Tartóztasson le engem

— e szavakkal jelentkezett a temesvári rendőrigazgató előtt egy bűnbánó sikkasztó

Temesvár, szeptember 20.

Tegnap délelőtt a rendőrség bünygyi osztályán megjelent egy jó kinézésű fiatal ember és Gutu Athanász rendőrigazgatót kereste. Mikor eléje került ezeket jelentette ki:

— Főnök ur, legyen szíves tartóztasson le engem. Egy hónap előtt megloptam a gazdám, de most azért jöttem, mert furdal a lelkiismeret és nincsen egyetlen nyugodt óráim, amíg meg nem bűnhődöm.

Azután elmondta, hogy a neve Merschbacher Antal, tizennyolc esztendő és a Szécsi és Társa Hunyad-ut 26. szám alatt levő kárpitocég-nél volt kifutó. Gutu rendőrigazgató azonnal emlékezett, hogy

a cég egy hónap előtt feljelentést tett a kifutó ellen, aki tizennyolcezer lei sikkasztása után megszökött, azonban az eddigi nyomozás eredménytelen maradt.

Merschbacher azután elmondta, hogy mint kifutó pénzbeszédessel is volt megbizva. Másfél esztendő óta állott a cég szolgálatában és soha nem volt ellene panasz. Volt olyan nap, hogy ötven, hatvan, sőt százezer leit is inkasszált gyakran, azonban soha nem jutott eszébe, hogy egy banit is elvegyen a cég pénzéből, amellyel mindig pontosan elszámolt. Ezért meg is bízta benne mindig. Egy hónap előtt a Bánáti Házban volt egy tizennyolcezer leies inkasszója. Biciklin ment oda és a pénzt hiánytalanul föl is vette. Mikor lefelé jött a lépcsőn, egyszerre nem tudta, mi van vele

és érezte, hogy valami ellenállhatatlan erő arra ösztönzi, hogy a pénzzel ne menjen vissza a céghez.

Biciklijét, amelyet a kapu alatt hagyott, bevitte a Bánáti Ház házmesteréhez. Kötő Mihályhoz, akit arra kért, hogy őrizze azt rövid ideig. Aztán kilépett az utcára, egyenesen a Szentgyörgy-téren levő taksziállomáshoz ment és beült az 1038. számú autótaksziba. A sofförnek meghagyta, hogy azonnal vigye Aradra. Mikor Aradon a soffört kifizette, még kijelentette, hogy továbbutazik Nagyváradra. Még aznap vonaton csak egyen át is utazott Nagyváradra. Azonban nem volt nyugta és Bukarestbe utazott. Néhány napig ott járkált, majd tovább vette útját Konstanca felé. A kikötővárosban hamarosan fogyott a pénze és amikor Konstanca felé is elhagyta, már csak annyija volt, hogy a dobrudzsai Gobatin városkáig válthatott vasuti jegyet. Szerencséjére ott hamarosan alkalmazást talált.

A véletlen a Brasta gabonakereskedelmi céghez vezette, ahol rakatárosnak alkalmazták. Kapott lakást, ellátást és havonta kétezer lei készpénzt.

Augusztus 15-én foglalta el állását és nagyon jó dolga volt. A főnöke jól bánt vele és megígérte, hogy hamarosan javítani fogja a fizetését. Azonban Merschbacher Antal nem érezte jól magát. A nappal még csak eltelt valahogyan a munkában, azonban az

éjszakai rettenetek voltak. Nem tudott aludni, mert mindig arra kellett gondolni, hogy meglopta Temesvárott a gazdát és bántotta, hogy azok most rossz véleménnyel vannak felőle. Attól félt, hogy az önvádtól és a lelkiismereti kintól megbolondul. Azért elhatározta, hogy visszatér Temesvárra és önként jelentkezik. Szeptember 15-én megkapta első hónapi fizetését és mindjárt ki is lépett állásából. A Brasta cég sajnálattal vette ezt tudomásul, próbálták marasztalni, de hiába. Mikor látták, hogy minden rábeszélés hasztalan, jó bizonyítványt adtak neki.

Merschbacher Antal tegnap reggel érkezett meg Temesvárra és első útja Gutu Athanász rendőrigazgatóhoz vezetett, akinél jelentkezett.

Most a rendőrségen megnyugodva várja további sorsát. Gutu rendőrigazgató látva a fiu őszinte megbánását most azon fáradozik, hogy a Szécsi és Társa céggel vonassa vissza a följelentést és a céget rábeszélje, hogy a megtévedt fiut vegye vissza. Az pedig erősen fogadja, hogy a fizetésével le-törleszti az okozott kárt és miként másfél év alatt nem adott okot a legcsekélyebb panaszra, úgy ezentul is példásan fogja magát viselni.

RADIÓ

Szeptember 21. (Csütörtök.) Budapest. 12 óra: Zongorahangverseny. 5 óra: Cigányzene. 10 óra 30: Esti hangverseny. Bécs. 11 óra: Zenekari hangverseny. 4 óra: Bécsi operettzene. 6 óra 10: Zene gyermekek részére. 8 óra: Humperdinck Königs-kinder című daltjátékának előadása. Breslau. 12 óra 30: Hindenburg birodalmi elnök fogadtatása Liegnitzben. 4 óra 30: Spanyol zene. 8 óra 30: Bohózat előadása. 10 óra 30: Szórakoztató zene. Brünn. 11 óra: Zene. 5 óra: Hangverseny. 7 óra 30: Esti hangverseny. Berlin. 5 óra: Kávéházi zene. 8 óra 30: Angol zene. 10 óra 30: Táncczene. Frankfurt. 4 óra 30: Modern táncczene. 8 óra 15:

Szimfonikus hangverseny. Hamburg. 4 óra 15: Hegedűhangverseny. 8 óra: Kabaré. Kattowitz. 6 óra: Könnyű zene. 8 óra: Hangversenyátvitel Varsó-lól. 8 óra 30: Olasz zene. Langenberg. 1 óra: Zene. 5 óra 45: Zongorahangverseny. 9 óra: Esti hangverseny. Leipzig. 3 óra: Délutáni hangverseny. 4 óra 30: Szórakoztató zene. 8 óra 15: Orgonahangverseny Händel, Bach, Veracini és Bossi műveiből. München. 4 óra 30: Kávéházi zene. 6 óra: Wagner Lohengrün című operájának előadása. Nápoly. 8 óra 50: Luxemburg grófja című operett előadása. Prága. 12 óra: Zene. 5 óra: Jazz-band. 7 óra 30: Szimfonikus hangverseny. Stutt-

gart. 4 óra 15: Délutáni hangverseny Varsó. 6 óra: Délutáni hangverseny 8 óra 30: Esti hangverseny. 10 óra: Táncczene.

Szeptember 21. (Péntek.) Budapest. 12 óra: Kamarazene. 5 óra 45: Szórakoztató zene. 7 óra: Novellafelolvasás. 8 óra 40: Magyar népdalok. 10 óra: Schrammelzene. Bécs. 11 óra: Kvintett-hangverseny. 4 óra: Könnyű zene. 5 óra 50: Énekhangverseny. Breslau. 4 óra 30: Szórakoztató zene. 8 óra: Szimfonikus hangverseny. Brünn. 11 óra: Zene. 5 óra: Délutáni hangverseny. Berlin. 5 óra: Könnyű zene. 6 óra 30: Zenekari hangverseny. Frankfurt. 5 óra: Szórakoztató zene. 7 óra 30: Kantáte-est. Kattowitz. 6 óra: Könnyű lengyel zene. 8 óra 30: Szimfonikus hangverseny. Langenberg. 1 óra: Déli hangverseny. 5 óra 45: Szórakoztató zene. 8 óra: Esti hangverseny. Leipzig. 4 óra 30: Beethoven-zene. 6 óra 15: Tarka est. München. 1 óra: Zene. 4 óra 15: Énekhangverseny. 8 óra 15: Szimfonikus hangverseny. Milan. 4 óra 30: Jazz-band. 8 óra 50: Szimfonikus hangverseny. Nápoly. 8 óra: Bizet Carmen című operájának közvetítése. Prága. 12 óra: Zenekari hangverseny. 5 óra: Kamarazene. 6 óra 30: Zenekari hangverseny. Stuttgart. 4 óra 15: Délutáni hangverseny. 10 óra 30: Zenekari hangverseny. Varsó. 6 óra: Kávéházi zene. 8 óra: Szimfonikus hangverseny.

Színház

Német színtársulat vendégjáték. Temesvárott. A válogatott bécsi színtársulathoz tartozó német színtársulat megkezdte tízenegynapra terjedő vendégjátékát a temesvári városi színházban. A társulat kizárólag új szenzáció darabokat hoz színre. Most este a Hókuszpókusz című vígjátékot adják először. Az előadások este fél kilenckor kezdődnek. Jétek a színházi pénztárnál délelőtt 10 és 1, délután 4 és 6 óra között kaphatók elővételben.

Közgazdaság

Magyar-jugoszláv kereskedelmi tárgyalások. Budapestről jelentik: Tegnap este jugoszláv delegáció érkezett Budapestre, amely a magyar meghatalmazottakkal a folyamatban levő kereskedelmi tárgyalásokat fogja folytatni. Elsősorban a kötendő kereskedelmi szerződés, vasuti és hajózási vonatkozásait beszélnek meg.

Hétmillió új egy filléres Magyarországon. Budapestről jelentik: A hivatalos lap közli a pénzügyminiszter rendeletét, amely szerint a magyar pénzverde megbízást kapott hétmillió darab egy filléres váltópénz veretéseére.

Cipészek szaktanfolyama. A temesvári kereskedelmi és iparkamara miként annak idején megígérte — tavaly elhatározta, hogy az iparosok részére szaktanfolyamokat fog rendezni. Ilyen tanfolyamok eddig már voltak a szabók és fodrázók részére, most pedig megnyitott a cipészek tanfolyama is. A tanfolyamot Lehner Hugó bécsi szakfelügyelő vezeti, aki az ipari munkaadók szindikátusának második emeleti nagytermében este nyolctól tizenegy óráig tartja a tanfolyamot. A tanfolyam, amelyen kizárólag mesterek vesznek részt, október elsején fejeződik be vizsgával.

AZ ÖN PÉNZE

BIZTOS

ÉS JÓL KAMATOZIK

A TEMESVÁRI BANK

ÉS KERESKEDELMI

RÉSZVÉNYTÁRSASÁGNÁL

Saját tőke: 135.000.000 Lei. Saját betétek: 500.000.000 Lei

Alapítási év: 1906

Saját intézeti palota. Bánáti Ház, Szt. György-ter.

Próhirdetések

Előfizetőink abban a kedvezményben részesülnek, hogy az utolsó előzetési nyugta felmutatása ellenében havonként egyszer díjmentesen közölhetnek egy tiz szög terjedő apróhirdetését.

Egy szó ára három lei, vastag betűvel öt lei. Legkisebb apróhirdetés három lei, álláskeresőknek tiz szög husz lei.

A hirdetési díj minden egyes esetben előre fizetendő.

Házasság

30 éves asztalosmester, műhely nagyobbitás céljából, keresi némi készpénzzel vagy annak értékével rendelkező nő ismeretségét házasság céljából. Cimeket „Önálló asztalosmester” jelígre a kiadóba kérek.

Alkalmazás

Mindenes szakácsnőt jó bizonyítványokkal azonnalra keresek. Cim a kiadóba. (2747)

Allást keres

Egyes fiatal leány, ki perfekt ondulál, okt. 1-ére állást keres. Cimeket kér a kiadóba „Jó munkaerő” jelígre. (5690)

Adás-vétel

Pinom nőruhák eladók. Cim a kiadóban. (5691)

Pinom jókarban levő jour-asztal-kákat s egy antik szalonasztalt megvételre keresek. Cimeket „Alkalmi vétel” jelígre a kiadóba kérek.

Essenyei-telep mellett 3 hold jó-fekvésű szántóföld, országot mellett eladó. Közelebbi Stoicu Pavel, Kisoda-veche 296. (2749)

Elig használt három férfiruha közep-termetre eladó. Erzsébetv., Dózsa-utca 18, földszint 1. (2752)

Lakás

Ét szoba, konyha lelépéssel átadó. Cim a kiadóban. (2683)

Lagányos ur csinosan butorozott különbejárta szobát keres, lehetőleg a Belvárosban. Cimeket a kiadóba kérek „Butorozott szoba” jelígre. (2717)

Ét szép utcai szoba mellékhelyiségekkel 1-re kiadó. Cim a kiadóban. (2751)

Ét szobás lakás kiadó. Cim: Uj-kisoda, VIII. utca 59. (2754)

Ét szoba konyhas-lakás józsefvárosi vasúthoz közel kiadó. Cimeket kérem „1500” jelige alatt a kiadóhivatalba. (2755)

Ét egymásba nyíló utcai szoba különbejárattal 1—2 ur részére kiadó. Józsefváros, Begabal-sor 30. (2746)

Különféle

Ét iskolás gyermek teljes ellátást nyerhet. Érdeklődni Bulev. Carol 35, I. em. az udvarban. (2573)

Ejgazdaság felállításához 20 tehénig, tüke erős társ kerestetik. Takarmány, istálló, személyzet van. Cimeket „Tejgazdaság” jelígre a kiadóba kérek. (2728)

Öt tanítónő iskolásgyermekeket teljes ellátásra elfogad. Felvilágosítást ad a házmesterné, II. ker., Fő-utca 18. (2753)

Egyes István ferendiai születésű katonagazdájának elveszett. Megtalálójára adja át a lap kiadóhivatalában. (2759)

Királynő és kalandor

A Déli Hirlap eredeti regénye

Írta: Félegyházi András

(Folytatás.)

66

(Utánnomlás tilos.)

A kísértet azután szemgödreivel ránézett a reszkető királynőre.

Az üres szemgödörökben egyszerre különös fényt gyújt ki, amely foszforeszkált. Majd hirtelen megjelentek a koponyában azok a félelmetes, azok a hipnotizáló szemek, amelyek merően tekintettek Eudoxiára.

Ez bármennyire nem akarta is, kénytelen volt azokba a szemekbe nézni és érezte, mint hogy minden ereje, minden akarata. Érezte, mint lesz lassan teljesen tehetetlen önmagával. És aztán eltűnt az öntudata és nem emlékezett többé semmire, csak azt a rettenetes két szemet látta egyre.

Kaminszkája Olga, az első udvarhölgy, amikor reggel bement a királynő szobájába, Eudoxia királynőt ott találta eszméletlen állapotban a szőnyegen.

A szobában a gyertyák, amelyek teljesen leégtek, akkor pislogtak utolsókat.

Kaminszkája Olga azért ment be a királynő szobájába, hogy jelentést tegyen neki azokról az eseményekről, amelyekről Karillgrádban az éjszaka ellenőrizhetetlen hírek terjedtek el.

Azonban a királynő egyelőre nem tudta meghallgatni, hogy mi minden történt.

Eudoxia királynőt ágyba vitték és orvost hívtak hozzá.

XIX.

Eudoxia királynő ájulása másnap reggelig tartott. Az orvosok mindent elkövettek, hogy minél előbb hozzák vissza eszméletre, azonban fáradozásuk sokáig hiabavaló volt.

Mikor aztán másnapra megis magához tért és a szemét fölnyitotta, az ágyával szemben ott látta ülni egy karosszékben az öreg Vardarovic Zdenkót.

Azt hitte, hogy a kísértetek sora folytatódik.

Azonban mikor Vardarovic Zdenkó észrevette, hogy a királynő eszméletlen van, megszólalt:

— Felsőg, azért jöttem, hogy jelentést tegyek.

Az öreg államférfi akkor szólt az udvarhölgyeknek, az ápolóknak és a két orvosnak, akik a szobában voltak:

— Nagyon kérem, méltóztassanak az uraságok kivonulni, mert bizalmas jelentenivalóm van öfelsége Eudoxia királynő számára.

A következő percben a szoba üres volt.

Csak a királynő és Vardarovic maradtak bent.

A királynő megpróbálta, hogy nyugodtságot szinleljen. Ujra fölöttött fejében a terv, hogy Vardarovic unokáját adoptálja és trónörökösnek nevezi ki. Gondolta, hogy most a beszélgetés során rátér majd erre.

— Mit akar nekem jelenteni, excellenciád? — kérdezte nyugalmat erőszakolva magára.

— Felsőg, azt kell jelentenem és örömmel jelentem, hogy a forradalom teljes győzelmet aratott. Több volt a katonánk, mint felsőged vezérének, Ottó von Braunschweignak, akit férjül szemelt ki magának. Hogy a forradalmárok többen voltak, mint a királyi csapatok, abból arra kell követ-

keztetnie, hogy a nép mind mellénk állott. Azonkívül a technikai felszereléseink is különbek voltak. Meg tudtuk akadályozni azt, hogy rádióik segítségével híreket adjanak egymásnak, elvettük önöktől az egész országban a villanyfényt egy éjszakára, azonkívül voltak olyan gazbombáink, melyeknek gázai az önök csapatainak esztét órákra megzavarták. A katonák nem értették a parancsszavakat és mindent fordítva csináltak, mint a hogyan mondták nekik. Egy másik gázunkkal pedig elzibbasztottuk őket, hogy egyetlen lépést sem tudtak tenni és olyan gyengék lettek, hogy még a puskavavaszának meghúzásához sem volt meg az erejük.

— Szóval, le vagyunk győzve?

— Le, felség. És pedig az önök katonáit nem is kellett hadifoglyoknak kinyilatkoztatnunk. Mert, amikor azok érezték, hogy a fegyelem meg'azult fölöttük, akkor valamennyien önként pártoltak át hozzánk és letették a karil népre az esküt.

— Ottó von Braunschweig is? — kérdezte ijedten Eudoxia királynő.

— Ottó von Braunschweig nem, felség! Az ellenállott az utolsó pillanatig.

— Elesett?

— Nem. Fogoly lett.

— És mi lesz vele?

— Haditörvényszék elé kerül.

A királynőnek eszébe jutott, hogy hiszen ő Karillia királynője és hogy a hatalom a kezében van.

Dobbantott a lábával és kiáltozott:

— Hogy mer velem így beszélni?

Nem vagyok-e én az ország királynője?

Vardarovic nyugodtan felelt:

— Névleg még királynő felséged, de tényleg már nem az és nem is lesz többé.

— Ilyen arcátlanul beszél velem a hálószobámban, Vardarovic?

— Persze, felséged megszokta, hogy a hálószobájában a férfiak másképpen beszéljenek. Most azután itt van egy férfi, aki keményen is mer beszélni. Hát hallja meg ujra, felséged. A hatalma megszűnt. Már csak papiron királynő és ez is csak addig, amíg a parlament nem nyilvánítja trónvesztettnek. Lehetséges azonban, hogy ezen kívül még más is vár felségedre. Ottó von Braunschweigra biztos hálál vár. Nem akarom mondani, hogy felségedre is, mert ez majd a parlament döntésétől függ.

A királynő csak most ismerte föl igazán a helyzetet. Most már tisztán látta, hogy minden elveszett.

— Irgalom, — mondta kezeit tördelve.

— Hát felséged irgalmas volt, amikor fiatal férfiak életéről volt szó, a kiknek el kellett pusztulniok, mert felséged kivetette rájuk a hálóját? Hát felséged irgalmas volt a néppel szemben, amely szinte elpusztult a nagy adók és egyéb terhek miatt, csak hogy előteremtse azt a rengeteg pénzt, amit felséged és a szeretői el-pazaroltak? Hát felséged irgalmas volt egész Karilliával szemben, amely ezer éves halálából feltámadva majdnem elvesztette már új életét felséged parázna és prédáló életmódja miatt?

(Folyt. köv.)

Október

1

a Déli Hirlap előfizetési árai a következők lesznek:

Temesvárott és vidéken házhoz

kézbesítve:

Egy hónapra	80 lei
Negyed évre	240 lei
Fél évre	450 lei
Egész évre	900 lei

Temesvárott, ha az előfizető személyesen veszi át a lapot a kiadóhivatalban:

Egy hónapra	70 lei
Negyed évre	210 lei
Fél évre	400 lei
Egész évre	800 lei

Állami tisztviselők és állami nyugdíjasok lakásra való kézbesítéssel:

Egy hónapra	60 lei
Negyed évre	180 lei
Fél évre	340 lei
Egész évre	680 lei

Állami tisztviselők és állami nyugdíjasok, ha személyesen veszik át a lapot a kiadóhivatalban:

Egy hónapra	55 lei
Negyed évre	165 lei
Fél évre	300 lei
Egész évre	600 lei

Az állami nyugdíjasok és állami tisztviselők tehát huszonöt százalékos kedvezményt élveznek. Emellett a többi kedvezmény is megmarad úgy, hogy aki előfizet nemcsak a legfrissebb híreket kapja, hanem minden nap tárcát, regényt, rádióműsort, tőzdei árfolyamokat, terményárakat, politikai, irodalmi és közgazdasági cikkeket, valamint sportrovatot, továbbá egyszer havonként egy tiz szavas apróhirdetést ingyen, résztvesz minden hónapban abban a sorsolásban, melynek nyertese három napig ingyen lakhatik a budapesti Park-szállodában. A Déli Hirlap még azt a kedvezményt is nyújtja úgy a régi, mint az új előfizetőknek, hogy akik

október 1-ig

beküldik az előfizetési díjat, azok még a régi alacsony előfizetési díjat fizetik. Ilyen kedvezményes előfizetést

1929 január 1-ig

terjedő érvényességgel fogadunk el azok részéről, akik az előfizetési díjat október 1-ig beküldik. Ezen terminus után a kedvezmény már nem vehető igénybe.

Külföldre az előfizetési díj:

Egy hónapra	110 lei
Negyed évre	330 lei
Fél évre	600 lei
Egész évre	1200 lei

Déli Hírlap

1928 SZEPTEMBER 21

LEGUJABB

IV. ÉVF. 220. SZAM

Gyorsírási jegyzet is szerepelt vádként a kolozsvári kommunista perben a tegnapi tárgyalás során

Pénteken hallgatják ki Müllert

Kolozsvár, szeptember 20.

A kolozsvári hadbíróóság tegnap folytatta a kommunistaper vádlottainak kihallgatását. Rozvány Jenő dr. hétfői kihallgatása nagyjában tisztázta azon vádlottak szerepét, akik szabadlábban védekeznek. Tegnap négy vádlott részletes kihallgatása volt soron. A tárgyalás megnyitása után Pacala ezredes, elnök, maga elé szólította Ullmann Sándor, Czeller Lajos, Bleich József és Almásy Lajos vádlottakat.

Ullmann Sándor kijelentette, hogy egy ízben elkeseredésében, amikor a hatóságok emberei éjjel ágyából kihurcolták, ellentállt és megsértette a hatósági közegeket. Ezért hat hónapra elítélték. Ezután rövid vita következett Negulescu kapitány és Ullmann Sándor között. Hangoztatta a vádlott, hogy

munkástársainak segített csupán, akikkel együtt helyzetük és rossz sorsuk megjavítását akarták elérni. Ezért pedig őt nem lehet elítélni.

Czeller Lajos rámutatott arra, hogy miért irányul minden kommunista vád a nagyváradi munkásság ellen. Ott ugyanis a munkásság nyolevan százaléka meg van szervezve és ezért a munkaadók minden eszközzel le akarják törni a munkásság szolidaritását. Denunciálással és hatósági támogatással dolgoznak a munkásság ellen. Elmondja, hogy 1923 után Nagyváradon is megkezdődött a leépítési tendencia.

A Phöbus-gyár munkásai nem azért sztrájkoltak, mert a munkabérek alacsonyok lettek volna, hanem azért, mert a munkaadók a béreket redukálni akarták.

Elnök: A munkaadók kénytelenek voltak erre, mert rossz volt az üzletmenet.

Czeller: Láttam a tavalyi mérleget és abban két millió lei tiszta nyereség volt kitüntetve. A másik ok, amiért a hatóságok ráfeküdtek a munkásságra az volt, hogy nagy áldozatok árán több munkásotthont építettek. Egyszer hallottam, hogy a munkásotthon épületét le akarják foglalni, nemsokára jöttek a munkásletartóztatások, az otthont lezárták és beköltöztették a tanonciskolát. Csak tíz hónap után kapta vissza a munkásság helyiségeit.

Bleich József vádlott bekötött nyakkal állt a bíróság elé és látszott rajta, hogy lázas beteg. Bleich magyarázta védekezett és kijelentette, hogy az angol-orosz egységesítő bizottság ülésén Londonban résztvett, amelyen azonban nemcsak kommunisták voltak jelen. A bizottság elnöke Purcell angol munkásvezér volt, a bányamunkások nemzetközi egyesületének vezetője, aki az amszterdami internacionálé tagja. Azzal is vádolják Bleich Józsefet, hogy

eikket irt osztályharc és árulás címen, amelynek kéziratát a házkutatás alkalmával elkobozták. Erről azt állítják, hogy forradalomra lázított. Ez ellen a legjobb bizonyíték, hogy a cikk a kolozsvári Ruházati Munkás című szaklapban megjelent és a cenzura semmi kifogásolni valót nem talált benne.

Almásy Lajos rövid kihallgatása után Kertész Rezső dr. vádlott került sorra. Ellene a fővád az, hogy gyorsírással írott cédulát találtak nála, amelyen ez állott: az egyetlen esz-

köz, amely célra vezet, a kommunizmus. Megjegyzte, hogy a gyorsírási jegyzetet rosszul olvasták, mert nem kommunizmus volt odairva, hanem kollektívizmus. Megemlíti, hogy Lénárt Lajos nagyváradi munkás ellene vallott ugyan, de kiderült, hogy egy másik Kertészről van szó. Az egész ügybe úgy került bele, hogy mindenki tudta róla azt, hogy a nagyváradi szakszervezeteknek ő az ügyvédje, de teljesen távol áll felfogása a terrorizmustól.

Hogy munkássegélyakciókra pénzt adtam, — jegyezte meg, — az lehet, mert ha volt pénzem, egész biztos, hogy adtam. Fajra és felekezetre való tekintet nélkül segélyezni fogom továbbra is mindazokat, akik erre reászornak.

Ezután Kaesó Ferencet hallgatták ki, aki a marosvásárhelyi szakszervezetek titkára. Előzőleg Nagyváradon tartózkodott, de onnan kitiltották. Amikor marosvásárhelyi állását elfoglalta, azt az utasítást kapta, hogy térjen vissza Nagyváradra átadni az ügyeket. Amikor visszautazott Nagyváradra, éppen akkor voltak a tömeges munkásletartóztatások és így került az ügybe, amelyhez semmi köze nincsen.

A tegnapi tárgyalás ezzel befejezést nyert. Müller Kálmán kihallgatása valószínűleg pénteken lesz.

Megcsufolja

a nemzetek békeakarátat Franciaország háborús készülődése

Páris, szeptember 19.

Míg a francia politikusok és diplomataik állandóan a béke biztosításának a szükségességét hangoztatják és Paul Bouncurt a Népszövetség lezárulási bizottságában csak tegnap mondott nagyobb beszédet, amelyben szükségesnek mondotta az összes államok megegyezését a tengeri leszerelés kérdésében, addig Painlevé francia hadügyminiszter nyilatkozott Franciaország keleti határvédelméről. A francia hadügyminiszter bejelentette, hogy az ország keleti részén hat milliárd frank költséggel szinte áttörhetetlen védelmi vonalat építenek. A védelmi rendszer több erődvonalból fog állni, betonállásokat építenek egy a gyalogos hadsereg, mint a tüzérség részére, továbbá új stratégiai utakat létesítenek, valamint vasutakat építenek, hogy a csapatok szinte órák alatt egyik frontról a másikra legyenek vethetők. Franciaország hadikészülődése megcsufolása a Népszövetség békeakarátának és illuzóriussá tesz mindenféle tárgyalást, amely nagyhangon folyik Genfben a béke biztosítása érdekében.

A SZOVJET IS CSATLAKOZOTT. Párisból táviratozzák: Az Ami du Peuple jelenté Moszkvából, hogy a szovjet hivatalos közlemény adott ki, amelyben kijelenti a Kollog-paktumhoz való csatlakozását.

KOMITÁCSIK GARAZDALKODÁSA. Athénből jelentik: Egyes lapok híradásai szerint bulgáriai komitácsiák átjöttek görög területre és tüzeltek a görög postára. A támadás részletei hiányoznak.

TÓTOK A CSEHEK ELLEN. Prágából jelentik: Mahesek tót képviselő Udvarnokon beszédet mondott, amelyben erősen kikelt a csehek politikája ellen. Kijelentette, hogy a tót néppárt ragaszkodik autonómista programjához és a tótságnak az alkotmánylevélben biztosított jogához.

MEGHIUSITOTT BOMBAMERÉNY. LET A SPANYOL KIRÁLY ELLEN. Stockholmból jelentik: A főpostás lefoglalta egy félkilógram súlyú magot, amely Alfonz spanyol királynak volt címezve. A csomagban hírszerint bombát találtak. A rendőrség megindította a nyomozást a rejtélyes csomag feladójának kiderítésére.

Tőzsdei árfolyamok

Zürichben a lei 3'16— Párisban 15'60

Temesvári magánárfolyamok 1928 szeptember 20-án reggel:

(A Kereskedelmi és Gazdasági Bank devizaosztályának árfolyamai.) Minden pénznem mellett három számjegy áll. Ezek közül az első átutalást jelent pénznem, a második áruban a harmadik bankjegyet középkeresetnek.
Angol font: 801 $\frac{1}{4}$ —801 $\frac{3}{4}$ —802 00—, dollár: 164'80—165'00—164'50,
dinár: 2'92— külföldi, 2'88 belföldi, 2'89 effect, hollandi forint: 66'30
66'50—66'50, francia frank: 6'45—6'48—6'50, olasz lira: 8'66—8'68—8'70
cseh kor.: 4'89 $\frac{1}{2}$ —4'90—4'90, német márka: 39'37—39'40—39'50, osztrák
schilling: 23'26—23'30—23'40, magyar pengő: 28'83—28'86—29'00, svájci
frank: 31'80—31'84—31'90.

Terményárak:

(Dengl és Kleinmann gabonabizományos cég jelentése.)

Buza 715—720, október—november—decemberre 755, ótengeri 910,
ujtengeri 630, besszarábiai árpa 590, zab 620 erősen kínálva, korpa 550
üzletlenül, lucerna 48. Irányzat: barátságos.

Aki pénzt akar megtakarítani, az vásároljon a 20 év óta fennálló nagy választéku raktárunkból és gyárunkból

butort.

Elsőrendű munka, szolid kivitel.
Fiók: Bonnaz-u. 13. Gyár és raktár:
Korona-u. 14 a 3-as és 6-os villamos
végállomása. Telefon 11—91. 2415

Felölös kiadó: VARNAY ELEMÉR dr.

Nyomatott a »HELICON« Bánáti Nyomda Részvénytársaságnál Timisoara,